

POSTANOWIENIE

Dnia 23 lutego 2017 r.

Sąd Okręgowy Warszawa Praga w Warszawie, VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Zbigniew Szczuka

po rozpoznaniu w dniu 23 lutego 2017 r. w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa M. K.

przeciwko (...) S. A. z siedzibą w W.

o odszkodowanie

na skutek zażalenia pozwanej na postanowienie Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi-Południe w Warszawie, VI Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 15 grudnia 2016 r., sygn. akt VI P 387/15 w przedmiocie oddalenia wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych w postępowaniu apelacyjnym w całości bądź w części

postanawia:

oddalić zażalenie.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi-Południe w Warszawie, VI Wydział Pracy

i Ubezpieczeń Społecznych w postanowieniu z dnia 15 grudnia 2016 r. oddalił wniosek pozwanej o zwolnienie od kosztów sądowych. Sąd I instancji uzasadniając swoje stanowisko, wskazał, że spółka nie wykazała, aby nie posiadała dostatecznych środków na uiszczenie kosztów sądowych w postępowaniu apelacyjnym, tj. opłaty od apelacji w kwocie 3300,00 złotych. W ocenie Sądu Rejonowego załączone do apelacji oświadczenie o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania zostało wypełnione wybiórczo, ponieważ nie wskazano elementów majątku, oszczędności, wierzytelności przysługujących

od osób trzecich, czy posiadania papierów albo przedmiotów wartościowych. Sąd I instancji podniósł, że załączony do apelacji dzienny wyciąg z rachunku bankowego dotyczy dowolnie wybranego jednego dnia i nie obrazuje transakcji finansowych dokonywanych przez pozwaną. Sąd Rejonowy zważył, że nie zostało wykazane, aby spółka (...), która jest właścicielem (...) S.A., nie posiadała możliwości finansowych, aby uiścić kwotę od apelacji

w wysokości 3300,00 złotych. Sąd I instancji stwierdził również, że we wrześniu 2015 r. pozwana uzyskała kredyt na rachunku obrotowym w wysokości 100000,00 złotych,

co wskazuje, iż spółka posiada możliwości kredytowe i wiarygodność pożyczkową. Zdaniem Sądu Rejonowego pozwana mogła w odpowiedni sposób się przygotować pod względem finansowym do prowadzenia sprawy czyniąc odpowiednie oszczędności (k. 193-194 a. s.).

Pozwany w dniu 2 stycznia 2017 r. wniósł zażalenie na powyższe postanowienie wnosząc o jego uchylenie w całości, ewentualnie o zmianę i orzeczenie o zwolnieniu

od kosztów sądowych w postępowaniu apelacyjnym w całości oraz o zasądzenie na jego rzecz kosztów wraz z kosztami zastępstwa procesowego w postępowaniu zażaleniowym. Przedmiotowemu postanowieniu powód zarzucił:

- błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wydania orzeczenia poprzez ustalenie, że sytuacja majątkowa pozwanej pozwala jej na ponoszenie kosztów sądowych;

- naruszenie art. 103 ustawy z dnia 18 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych poprzez przyjęcie, że pozwana jest w stanie ponieść koszty sądowy;

- naruszenie art. 45 ust. 1 Konstytucji RP poprzez faktyczne ograniczenie prawa dostępu do sądu jako gwarancji poszanowania praw człowieka wskutek braku szczegółowego i wnikliwego uzasadnienia odmowy zwolnienia w całości od kosztów sądowych.

W uzasadnieniu skarżąca wskazała, że nie wykazała elementów majątku, oszczędności, wierzytelności od osób trzecich, papierów wartościowych lub innych wartościowych przedmiotów, ponieważ ich nie posiada. W ocenie żalącej Sąd I instancji winien zbadać jej sytuację materialną nie czyniąc tego tylko w oparciu o złożone oświadczenie i ewentualnie przedłożone dokumenty (k. 197-199 a. s.).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie podlega oddaleniu jako bezzasadne. Sąd I instancji wydał trafne rozstrzygnięcie, które znajduje uzasadnienie w całokształcie okoliczności faktycznych sprawy oraz w treści obowiązujących przepisów prawa. Ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Rejonowy są prawidłowe i wystarczające do rozpoznania zażalenia, stąd też Sąd Okręgowy przyjął je za własne.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że skarżąca wskazuje na naruszenie przepisów prawa procesowego przez Sąd I instancji poprzez dokonanie błędu w ustaleniach dotyczących stanu faktycznego. W ocenie Sądu Okręgowego Sąd Rejonowy w sposób wyczerpujący naświetlił całość okoliczności, które wpłynęły na końcowe rozstrzygnięcie w niniejszej sprawie. Zgodnie z postanowieniem Sądu Najwyższego, „przeprowadzenie oceny okoliczności istotnych z punktu widzenia zastosowania art. 103 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych nie może pozostawać w oderwaniu od danych i informacji wiadomych sądowi z przebiegu postępowania. Nie może też pomijać faktu, czy strona wcześniej już wykazała podstawy do udzielenia jej zwolnienia od kosztów sądowych.” (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 czerwca 2015 r., sygn. akt V CZ 36/15) Sąd I instancji w uzasadnieniu orzeczenia również odniósł się do faktów, o których posiadał wiedzę w toku postępowania sądowego. Nie pozostaje bez znaczenia fakt, że (...) S.A. z siedzibą w W. dysponuje kapitałem zakładowym w wysokości 1447000,00 złotych, a jej właścicielem jest inna spółka - (...). W ocenie Sądu Okręgowego, Sąd I instancji prawidłowo powiązał powyższe fakty i wyciągnął wnioski, z których wynika, że spółka będąca właścicielem pozwanej mogłaby uiścić koszty sądowe będące wynikiem zainicjowanego postępowania między instancyjnego. Należy również wskazać, że we wrześniu 2015 r. spółka otrzymała kredyt w wysokości 100000,00 złotych. Niezależnie od przyczyny udzielenia kredytu skarżącej, Sąd Okręgowy zważył, że spółka ma zdolność kredytową, a ponadto nie ogłoszono jej upadłości ani nie jest w likwidacji.

Pozwany również podniósł kwestię naruszenia art. 45 ust. 1 Konstytucji, zgodnie z którym każdy ma prawo do sprawiedliwego i jawnego rozpatrzenia sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki przez właściwy, niezależny, bezstronny i niezawisły sąd oraz art. 103 ustawy z dnia 18 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, na podstawie którego sąd może przyznać zwolnienie od kosztów sądowych osobie prawnej lub jednostce organizacyjnej niebędącej osobą prawną, której ustawa przyznaje zdolność prawną, jeżeli wykazała, że nie ma dostatecznych środków na ich uiszczenie. Sąd Okręgowy zważył, że w żadnym aspekcie Sąd I instancji nie naruszył dyspozycji art. 45 ust. 1 Konstytucji w toku postępowania sądowego. Prawidłowo bowiem dochowano procedury cywilnej poprzez wydanie postanowienia w przedmiocie zwolnienia od kosztów sądowych na podstawie przesłanego przez pozwaną oświadczenia o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania, a także w oparciu o całość okoliczności zaistniałych w toku postępowania sądowego. Odnosząc się do zarzutu naruszenia art. 103 ustawy z dnia 18 lipca 2005 r.

o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, Sąd Okręgowy oparł się na poglądach wypracowanych przez orzecznictwo Sądów Apelacyjnych. I tak, „ciężar wykazania nieposiadania środków dostatecznych do poniesienia kosztów sądowych spoczywa

na wnioskującym o zwolnienie.” (postanowienie Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia

6 września 2013 r., sygn. akt I ACz 612/13) „Jak wynika z treści art. 103 ustawy z dnia

28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych ustawodawca obciążył osoby prawne ubiegające się o zwolnienie od kosztów sądowych obowiązkiem wykazania braku stosownych środków na koszty postępowania już w fazie złożenia pisma. Skutkiem więc zaniechania wnioskodawcy w tym zakresie jest oddalenie wniosku. (...) Przepis art. 103 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych nie wskazuje, w jaki sposób ubiegająca się o zwolnienie od kosztów sądowych osoba prawna lub jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której ustawa przyznaje zdolność sądową, powinna wykazać, że nie ma dostatecznych środków na uiszczenie tych kosztów. Należy więc przyjąć, że może tego dokonać przedstawiając jakiegokolwiek dokumenty, które pozwalają określić jej sytuację majątkową, np. bilans roczny, sprawozdanie finansowe, wyciągi z kont bankowych, raporty kasowe, deklaracje podatkowe, umowy kredytowe i pisma banku oceniające zdolność kredytową, dokumenty stwierdzające obciążenie nieruchomości hipoteką a ruchomości zastawem, dokumenty stwierdzające wysokość zobowiązań itp. Nie jest wystarczające, tak jak ma to miejsce w razie ubiegania się o zwolnienie od kosztów sądowych przez osobę fizyczną, złożenie przez osobę prawną lub inną jednostkę organizacyjną tylko oświadczenia obejmującego nawet szczegółowe dane co do jej stanu majątkowego.” (postanowienie Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 19 lipca 2013 r., sygn. akt I ACz 1173/13) „Rzeczywistość gospodarcza wymaga od podmiotów prowadzących jakąkolwiek formę działalności na rynku, w tym od tych których działalność nie jest nastawiona na uzyskiwanie zysku, dysponowanie określonymi środkami finansowymi, a dalej ich rozmyślne wydatkowanie. Planując zaś swoje wydatki jednostki te - przewidując realizację swoich praw przed sądem - powinny uwzględniać także konieczność wygospodarowania środków na prowadzenie procesu sądowego. Planowanie bowiem wydatków bez uwzględnienia tej zasady, ocenione być musi jako dokonane z naruszeniem zasady równoważności w traktowaniu powinności finansowych przez zobowiązanego, gdyż obowiązek uiszczenia kosztów sądowych wobec Skarbu Państwa jest co najmniej równorzędny z obowiązkiem wywiązywania się z innych zobowiązań związanych z prowadzeniem działalności. Stąd też koszty dochodzenia praw przed sądem powinny być w kalkulowane w koszty prowadzonej działalności i uwzględnione przy planowaniu wydatków.” (postanowienie Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 7 lutego 2013 r., sygn. akt III AUz 26/13) Sąd II instancji mając powyższe na uwadze doszedł

do przekonania, że pozwana nie uprawdopodobniła w sposób prawidłowy, aby faktycznie

nie miała możliwości uiszczenia opłaty od apelacji oraz ewentualnych dalszych kosztów postępowania apelacyjnego.

Na podstawie przedmiotowego wniosku oraz w oparciu o całość okoliczności nie można wysnuć wniosku, aby pozwana w rzeczywistości nie dysponowała majątkiem pozwalającym na poniesienie kosztów sądowych, od których zwolnienia domagała się w apelacji. Sąd I instancji również trafnie wskazał, że spółka winna mieć przeznaczone określone środki finansowe, ponieważ jako podmiot prawa gospodarczego narażona jest

na wielość inicjowanych przeciwko niej postępowań sądowych. Zatem Sąd Okręgowy mając na uwadze całość ujawnionych okoliczności w niniejszej sprawie zważył, że żaląca

ma możliwość poniesienia kosztów sądowych związanych z dochodzeniem swoich praw na drodze postępowania apelacyjnego.

Z powyższych względów Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 385 k.p.c.

w zw. z art. 397 § 2 k.p.c.

Zarządzenie: (...)

(...)